

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ V ČR 2020+

Jaromír Manhart

Odbor odpadů

Ministerstvo životního prostředí

Praha

září 2019

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

ČESKÁ REPUBLIKA

Populace

10 553 948 (2015)

Velikost území

78 866 km²

Kraje 13 + Praha

Počet obcí 6258

Praha

1 280 508 obyvatel

2 156 097 metro

Význam

obrovský

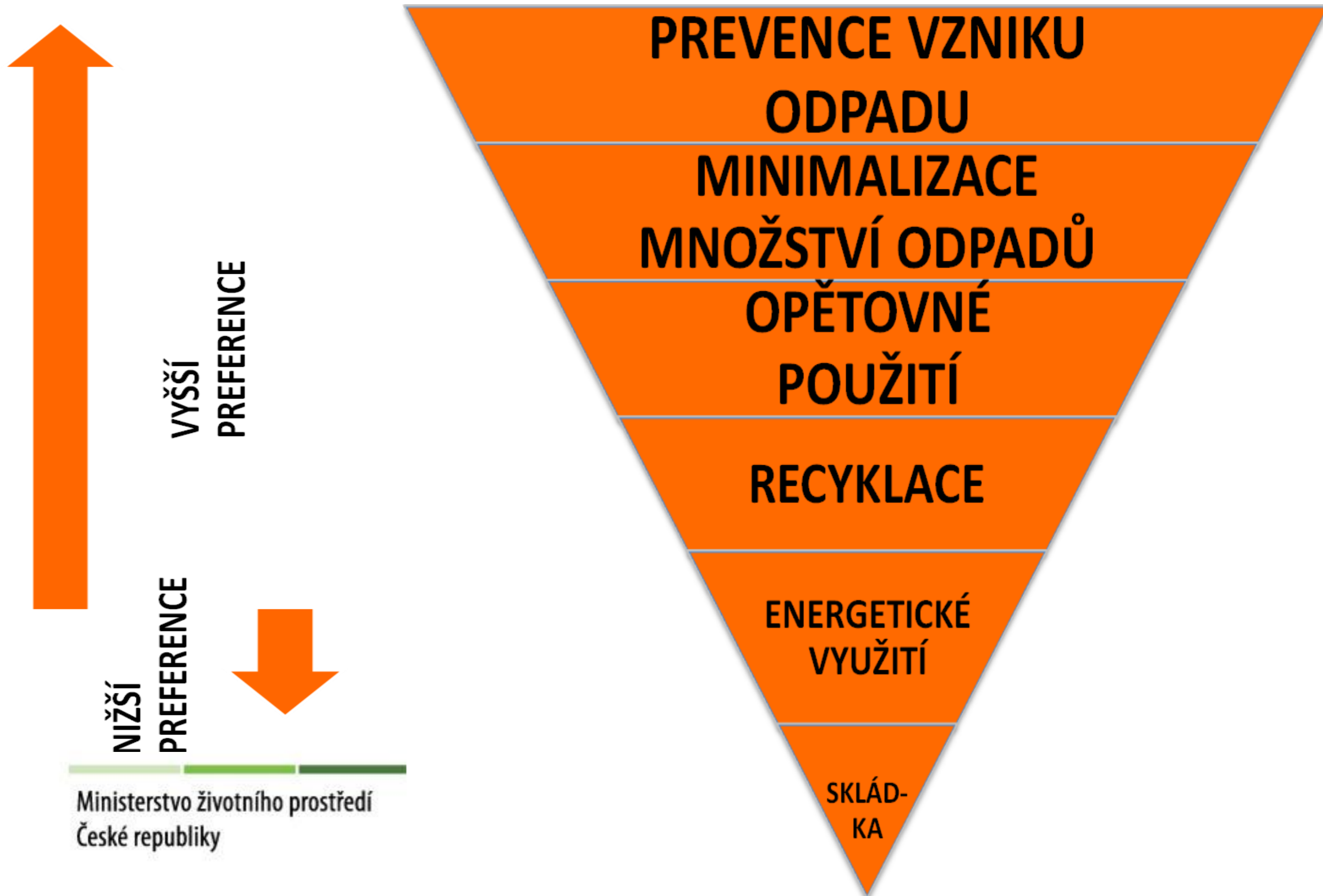
Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Hierarchie nakládání s odpady

BALÍČEK EU K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ (2015)

Balíček k oběhovému hospodářství

- ✓ Legislativní změny schváleny v roce 2018.
- ✓ Směrnice, kterou se mění směrnice 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností, 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních – 2018/849/EU,
- ✓ Směrnice, která mění směrnici o skládkách odpadů - 2018/850/EU,
- ✓ Směrnice, která mění směrnici o odpadech - 2018/851/EU,
- ✓ Směrnice, která mění směrnici o obalech - 2018/852/EU.

BALÍČEK EU K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ (2015)

Priority legislativních změn

- ✓ Komunální odpady – cíle, třídění a omezení skládkování
- ✓ Rozšířená odpovědnost výrobců - EPR.
- ✓ Posilování prevence vzniku odpadu.
- ✓ Potravinové odpady.
- ✓ Bioodpady (povinný oddělený sběr).
- ✓ Textil (povinný oddělený sběr).
- ✓ Obaly – cíle.

BALÍČEK K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ – NOVÉ CÍLE

Recycling targets for municipal waste:

By 2025	By 2030	By 2035
55%	60%	65%

New recycling targets for packaging waste:

	By 2025	By 2030
All packaging	65%	70%
Plastic	50%	55%
Wood	25%	30%
Ferrous metals	70%	80%
Aluminium	50%	60%
Glass	70%	75%
Paper and cardboard	75%	85%

BALÍČEK K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ

NOVÉ CÍLE

✓ 2 cíle omezení skládkování odpadů

- ✓ Členské státy usilují o zajištění toho, aby od roku 2030 nebyl přijímán na skládku žádný odpad vhodný k recyklaci nebo jinému využití, zejména komunální odpad, s výjimkou odpadu, u něhož skládkování vede k nejlepšímu výsledku z hlediska životního prostředí v souladu s článkem 4 směrnice 2008/98/ES.
- ✓ Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby se množství skládkovaného komunálního odpadu snížilo do roku 2035 na 10 % (hmotnostních) nebo méně z celkového množství vzniklého komunálního odpadu.

BALÍČEK EU K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ (2018)

- ✓ **Evropská strategie pro plasty v oběhovém hospodářství**
- ✓ **Monitorovací rámec pro oběhové hospodářství**
- ✓ **Zpráva o kritických surovinách**
- ✓ **Zpráva o oxo-plastech**
- ✓ **Směrnice o jednorázových plastech
(schválena v květnu 2019)**

- ✓ **Prioritní materiál – plasty.**

BALÍČEK K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ 2018

SMĚRNICE O JEDNORÁZOVÝCH PLASTECH

- ✓ Směrnice o omezení dopadu některých plastových výrobků na ŽP
- ✓ Publikace v OJ – 12. 6. 2019 – 2019/904/EU. Platnost červenec 2019.
- ✓ Transpozice 24 měsíců (červenec 2021).
- ✓ 7 skupin jednorázových plastových výrobků – rozsah výrobků široký.
- ✓ Opatření ke každé skupině.
- ✓ Rozsah směrnice velmi široký – od zákazu uvádění na trh až po povinné informování spotřebitelů.
- ✓ Cílem je omezení vlivu identifikovaných výrobků na ŽP.
- ✓ Jednorázové plasty – littering – rozpad v ŽP – ohrožování ŽP (nejen mořského).

BALÍČEK EU K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ (2019)

- ✓ Zpráva o provedení Akčního plánu EU pro oběhové hospodářství (+ plnění 54 opatření).
- ✓ Udržitelné produkty v oběhovém hospodářství
- ✓ Zpráva o zlepšení přístupu k financování cirkulárních projektů
- ✓ Zpráva o projektech Horizont 2020 podporujících přechod na oběhové hospodářství
- ✓ Oběhové hospodářství pro plasty

NOVÁ LEGISLATIVA

ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ČR

- ✓ Připraveny následující právní předpisy:
 - ✓ Návrh nového zákona o odpadech
 - ✓ Návrh zákona o výrobcích s ukončenou životností
 - ✓ Návrh novely zákona o obalech
 - ✓ Návrh změnového zákona
- ✓ Legislativní proces:
 - ✓ *Meziresortní připomínkové řízení – červen/červenec 2019 (OK)*
 - ✓ *5 komisí Legislativní rady vlády – srpen/září 2019 – (OK)*
 - ✓ **Legislativní rada vlády – 19. září/ 3.(17.) říjen 2019 - plán.**
 - ✓ **Vláda – říjen/listopad 2019 - plán.**

NOVELA ODPADOVÝCH ZÁKONŮ 2019

Výsledky připomínkového řízení ZOO, VUŽU, ZOB a změnový:

zásadních	1 874
doporučujících	1 060
celkem	2 934

Návrh zákona o odpadech ZOO

930 - zásadní

424 - doporučující a neekleповé

Návrh zákona o výrobcích s ukončenou životností VUŽU

625 - zásadní

300 - doporučující a neekleповé

Návrh novely zákona o obalech ZOB

266 - zásadní

270 - doporučující a neekleповé

NOVÁ LEGISLATIVA ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ČR

- ✓ Připraveny následující právní předpisy:
 - ✓ Návrh nového zákona o odpadech
 - ✓ Návrh zákona o výrobcích s ukončenou životností
 - ✓ Návrh novely zákona o obalech
 - ✓ Návrh změnového zákona
- ✓ Legislativní proces:
 - ✓ Meziresortní řízení - červen/červenec 2019 (OK)
 - ✓ 5 komisí Legislativní rady vlády – srpen/září 2019 – (OK)
 - ✓ Legislativní rada vlády – 17. října 2019 (OK)
 - ✓ **Vláda – 4. listopadu 2019 - plán**

NÁVRH NOVÉHO ZÁKONA O ODPADECH

- 1. Nový zákon o odpadech zásadním způsobem podpoří oběhové hospodářství, recyklaci, využití a třídění odpadů v České republice.**
- 2. Nový zákon o odpadech je nejsilnějším nástrojem, kterým Ministerstvo životního prostředí disponuje k žádoucí změně situace v nakládání zejména s komunálními odpady v ČR.**
- 3. Nový zákon o odpadech obsahuje všechny cíle, které musí ČR splnit dle nové evropské legislativy (evropský balíček k oběhovému hospodářství).**

NÁVRH NOVÉHO ZÁKONA O ODPADECH

4. Nový zákon o odpadech poprvé v historii stanovuje podíly jednotlivých způsobů nakládání s komunálními odpady a kopíruje v tomto požadavky nové evropské legislativy (v roce 2035 – 65 % recyklace/ 25 % energetické využití/nejvýše 10 % skládkování komunálních odpadů).

5. Nový zákon o odpadech neobsahuje nevyzkoušené experimenty, ale naopak formuluje prověřená opatření – postupné navyšování poplatků za ukládání odpadů na skládky a zákaz skládkování vybraných druhů odpadů, která zafungovala v jiných zemích Evropské unie.

NÁVRH NOVÉHO ZÁKONA O ODPADECH

6. Nový zákon o odpadech reaguje na dlouhodobá doporučení EK a OECD pro oblast odpadového hospodářství.

7. Nový zákon o odpadech stanovuje jasné a závazné cíle pro třídění odpadů na úrovni obcí v dlouhodobém výhledu.

8. Nový zákon o odpadech nastavuje parametr výhřevnosti, který omezuje vstup využitelných odpadů na skládky, ve standardní výši, která je obvyklá v okolních zemích ČR. Není důvod, aby nebyl plněn i v České republice.

NÁVRH NOVÉHO ZÁKONA O ODPADECH

- 9. Nový zákon o odpadech obsahuje velmi pozvolný nárůst poplatků za ukládání využitelných odpadů na skládku, nikoli paušální nárůst u všech druhů odpadů. Zákon cílí na odklon využitelných odpadů ze skládek, což je v souladu s oběhovým hospodářstvím.**
- 10. Nový zákon o odpadech obsahuje motivační nástroje na podporu dalšího třídění komunálních odpadů v obcích.**

NOVÝ ZÁKON O ODPADECH

ZÁKAZ SKLÁDKOVÁNÍ ODPADŮ V ČR

- ✓ Zákaz skládkování recyklovatelných a využitelných odpadů - posun na rok 2030 (stávající zákon uvádí rok 2024).
- ✓ Cíl vyplývá ze změny směrnice o odpadech.
- ✓ Nejedná se o úplný zákaz skládkování ani po roce 2030.
I po roce 2030 bude provozovány skládky odpadů.
- ✓ Zákaz skládkování vybraných druhů odpadů – standardní nástroj na podporu recyklace v řadě zemí EU.

EKONOMICKÉ NÁSTROJE

POPLATEK ZA UKLÁDÁNÍ ODPADŮ NA SKLÁDKU

- ✓ Výše poplatku za ukládání odpadů na skládky
 - ✓ 500 Kč/tuna ostatní a komunální odpady.
 - ✓ 6200 Kč/tuna nebezpečné odpady.
 - ✓ Od roku 2009 se výše poplatku nemění. Před rokem 2009 - každoročně navýšení o 50 Kč u ostatních a komunálních odpadů.
 - ✓ Pokud by byl poplatek pravidelně dále navyšován, tak v roce 2019 by pro ostatní a komunální odpady činil 1000 Kč/tuna.
 - ✓ Nenavyšování od roku 2009 znamená zlevňování skládkování (500 Kč v roce 2009 = 430 Kč v roce 2019).
 - ✓ Od roku 2009 dochází k **posilování konkurenční výhody skládkování oproti ostatním vhodnějším způsobům nakládání s odpady**. Rozpor s hierarchií nakládání s odpady.

NOVÝ ZÁKON O ODPADECH

NÁVRH POPLATKU ZA UKLÁDÁNÍ ODPADŮ NA SKLÁDKY V ČR

	Poplatkové období v roce										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále	
Dílčí základ poplatku za ukládání											
využitelného odpadu ^{*)}	800	900	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850	
zbytkového odpadu	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800	
nebezpečného odpadu	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	
vybraného technologického odpadu	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	

POPLATKY ZA UKLÁDÁNÍ ODPADŮ NA SKLÁDKY

✓ Česko

500 Kč/t 2018 (20 €)

500 Kč/t 2019 (20 €)

500 Kč/t 2020 (20 €)

800 Kč/t 2021 (31 €)

900 Kč/t 2022 (35 €)

1000 Kč/t 2023 (40 €)

1250 Kč/t 2024

1500 Kč/t 2025 (64 €)

✓ Polsko

850 Kč/t 2018 (33 €)

1000 Kč /t 2019 (40 €)

1500 Kč /t 2020 (64 €)

✓ **Polsko – průměrná mzda (2018) – 31 851 Kč**

✓ **Česko – průměrná mzda (2018) – 31 597 Kč**

✓ **Je navržené zvýšení poplatků příliš rychlé a dramatické?**

Poplatky za ukládání odpadů na skládky

- ✓ **Rumunsko** (meziročně zvýšení poplatku o 50%):
 - 80 RON/t 2017 (17€)
 - 120 RON/t 2018 (26€)
- ✓ **Litva** (až 10x zvýšení poplatku během 3 let a 4x zvýšení meziročně 2018 - 2019)
 - 3 € /t 2017
 - 5 € /t 2018
 - 21.72 € /t 2019
 - 27.51 € /t 2020
- ✓ **Lotyšsko** (2x zvýšení poplatku během 3 let)
 - 25 € /t 2017
 - 35 € /t 2018
 - 43 € /t 2019
 - 50 € /t 2020
- ✓ **Polsko** (2x zvýšení poplatku během 3 let)
 - 170 PLN /t 2018 (39 €)
 - 220 PLN /t 2019 (51 €)
 - 270 PLN /t 2020 (63 €)

Irsko 75 €
Dánsko 80 €

Rakousko 87 €
Finsko 70 €

Belgie 60 - 110 €
Česko 20 €

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

2017

Skládkování 45%

Recyklace 38%

**Energetické
využití 12%**

2035

Recyklace 65%

**Energetické
využití 25%**

Skládkování 10%

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

KOMUNÁLNÍ ODPADY V ČR 2017

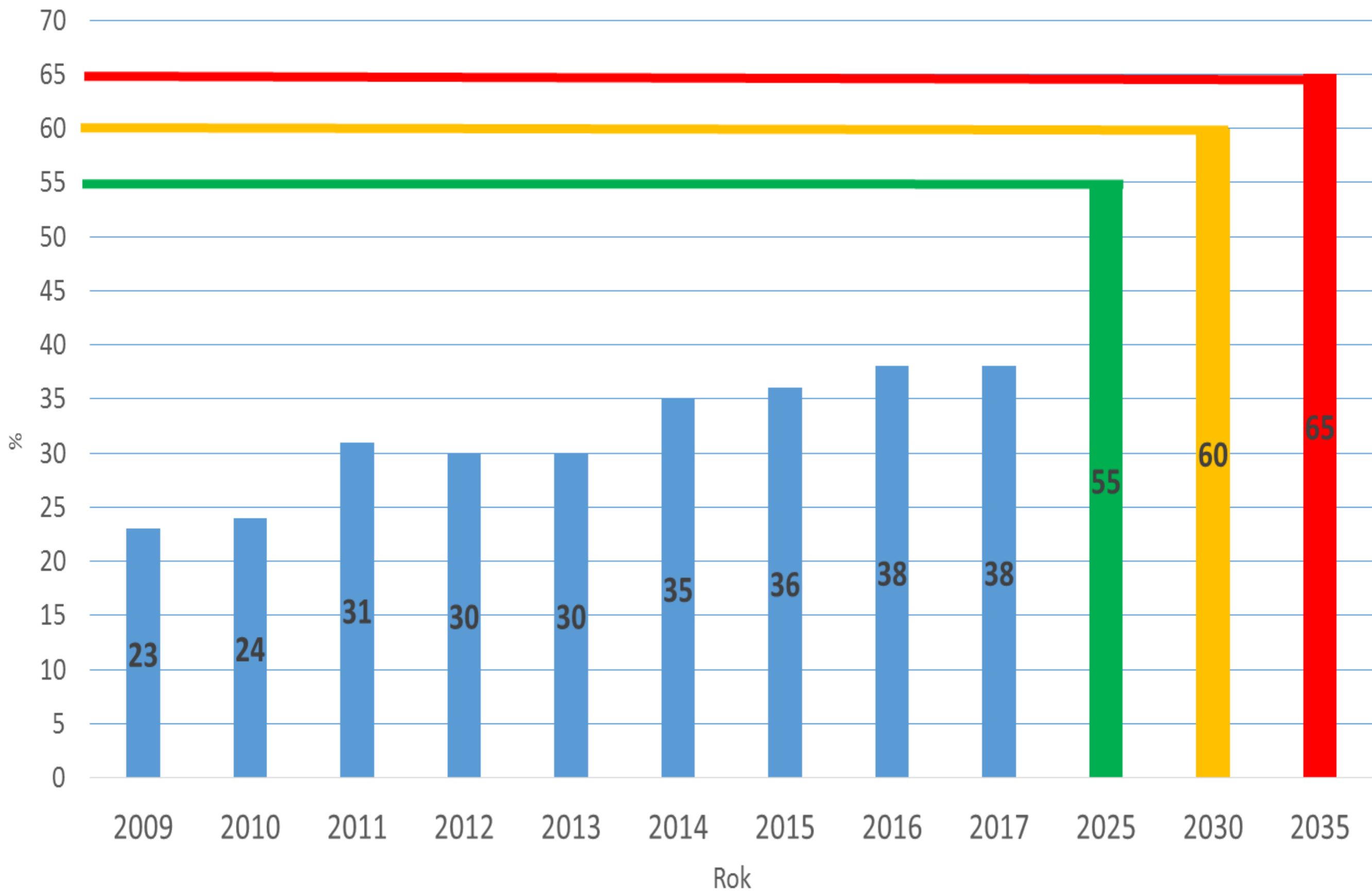
- ✓ **Produkce za rok 2017 - 5,7 mil. tun**
- ✓ **Produkce na obyvatele 537 kg**
- ✓ **Materiálové využití – 38 % - pod úrovní průměru EU**
- ✓ **Energetické využití – 12 % - pod úrovní průměru EU**
- ✓ **Skládkování komunálních odpadů – 45 %
– vysoko nad úrovní průměru EU**

Produkce komunálních odpadů v ČR 2009 - 2017 [tis. t]

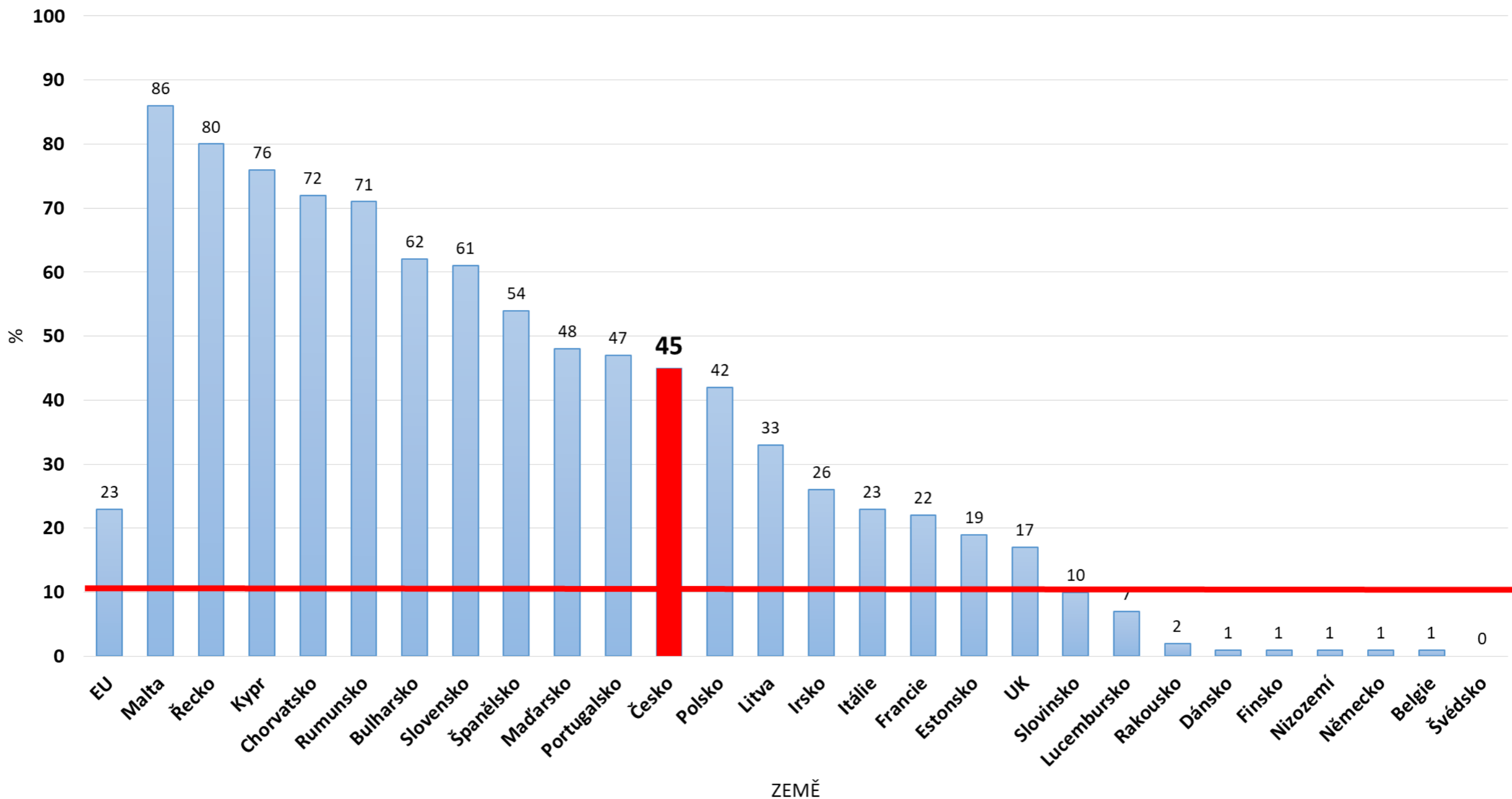
Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Produkce komunálních odpadů [tis. t]	5 324	5 362	5 388	5 193	5 168	5 324	5 274	5 612	5 691

Zdroj: ISOH, MŽP, 2018

Recyklace komunálních odpadů 2009 - 2017 nové recyklační cíle 2025, 2030, 2035

Skládkování komunálních odpadů v roce 2017 EU (%) a cíl pro skládkování v roce 2035

CIRKULÁRNÍ ČESKO 2040

- ✓ V roce 2018 byla zahájena příprava Strategického rámce oběhového hospodářství České republiky 2040 – „Cirkulární Česko 2040“.
- ✓ Rámec bude zaměřen na celý ekonomický cyklus, nikoli jen na odpadové hospodářství (10 hlavních prioritních oblastí).
- ✓ Založena pracovní skupina (účast SMO ČR, SMS ČR, AK ČR). Diskuse s relevantními cílovými skupinami ke strategii.
- ✓ Identifikace prioritních oblastí, opatření, cílů, indikátorů.
- ✓ **Předpokládaná doba přípravy strategického rámce – 2 roky (schválení v roce 2020).**
- ✓ Zpracování strategie podpořeno ze strany Evropské komise prostřednictvím Structural Reform Support Programme (SRSP).
- ✓ Spolupráce s OECD.

#CIRCULARCZECHIA2040

#CIRCULARCZECHIA

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

CIRKULÁRNÍ ČESKO 2040

10 PRIORITNÍCH OBLASTÍ

Produkty
Design

Průmysl
Suroviny
Stavebnictví
Energetika

Bioekonomika
Potraviny

Spotřeba
Spotřebitelé

Odpadové
hospodářství

Voda

Výzkum
Vývoj
Inovace

Vzdělávání
Znalosti

Ekonomické
nástroje

Cirkulární
města
Infrastruktura

CIRKULÁRNÍ ČESKO 2040

Zjištění z Analytické části Strategického rámce pro část „Cirkulární města“:

- ✓ Obce a města – zásadní prvek transformace na oběhové hospodářství v EU a České republice.
- ✓ Obce a města v ČR - doposud s konceptem oběhového hospodářství systematicky nepracují
- ✓ Vybraná města EU mají zpracované plány pro oběhového hospodářství – Haag, Amsterdam, Londýn a další.
- ✓ Pilotní projekty v ČR – Praha (Cirkulární sken).

#CIRCULARCZECHIA2040

#CIRCULARCZECHIA

ZÁVĚRY

✓ Evropská úroveň oběhového hospodářství

✓ Balíček k oběhovému hospodářství I. - 2015

- ✓ Akční plán EU pro oběhové hospodářství.
- ✓ Legislativní změny v odpadovém a obalovém hospodářství (2018).

✓ Balíček k oběhovému hospodářství II. - 2018

- ✓ Evropská strategie pro plasty v oběhovém hospodářství (2018).
- ✓ Směrnice o jednorázových plastech – omezení týkající se konkrétních výrobků (2019).

✓ Balíček k oběhovému hospodářství III. - 2019

- ✓ Vyhodnocení Akčního plánu z roku 2015.
- ✓ Oblasti k dalšímu řešení.

✓ Balíček k oběhovému hospodářství IV. – 2020?

- ✓ Nové strategie - textil, elektronika, mikroplasty, ekodesign.....

ZÁVĚRY

- ✓ Hlavní legislativa ČR pro oběhové hospodářství (v legislativním procesu):
 - ✓ Nový zákon o odpadech.
 - ✓ Nový zákon o vybraných výrobcích s ukončenou životností.
 - ✓ Novelu zákona o obalech.
- ✓ Transpoziční lhůta dle evropských předpisů - 24 měsíců (5. 7. 2020).
- ✓ Platnost – optimálně červenec 2020 (transpoziční lhůta).
- ✓ Účinnost nové legislativy – 2021 (?).
- ✓ Připravovaná legislativa pro oběhové hospodářství – transpozice směrnice o jednorázových plastech – transpozice do července 2021.

ZÁVĚRY

- ✓ Strategický rámec oběhového hospodářství České republiky 2040 (Cirkulární Česko 2040)
 - ✓ 10 prioritních oblastí pro oběhové hospodářství v ČR.
 - ✓ Cirkulární města jako jedna z prioritních oblastí.
 - ✓ Schválení – konec roku 2020.

DŮLEŽITÉ ODKAZY

- ✓ Evropská komise – Oběhové hospodářství
<https://ec.europa.eu/environment/circular-economy/>
- ✓ Produkce a nakládání s odpady v roce 2017
https://www.mzp.cz/cz/produkce_nakladani_odpady_2017
- ✓ Souhrnná data o odpadech 2009 – 2017
https://www.mzp.cz/cz/souhrnna_data_2009_2017
- ✓ Produkce odpadů v krajích ČR 2009 – 2017
http://www1.cenia.cz/www/sites/default/files/Produkce_odpadu_kraje_2009_2017_F.pdf
- ✓ Plán odpadového hospodářství 2015 – 2024
https://www.mzp.cz/cz/poh_cr_prislusne_dokumenty
- ✓ Program předcházení vzniku odpadů
https://www.mzp.cz/cz/predchazeni_vzniku_odpadu_navrh
- ✓ Zpráva o plnění cílů Plánu odpadového hospodářství České republiky (2015 – 2016) https://www.mzp.cz/cz/plneni_narizeni_vlady

DŮLEŽITÉ ODKAZY

- ✓ PAYT Tour 2017
- ✓ Semináře pro obce k chytrým způsobům nakládání s odpady – http://mzp.cz/cz/pay_tour_2017_prezentace
- ✓ Prevence vzniku odpadů
- ✓ Metodiky, letáky a podklady k prevenci vzniku odpadů - http://mzp.cz/cz/program_predchazeni_vzniku_odpadu
- ✓ Financování projektů:
- ✓ Operační program Životní prostředí 2014 – 2020 – www.opzp.cz

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

Jaromír Manhart

Odbor odpadů

Ministerstvo životního prostředí

725 786 420

jaromir.manhart@mzp.cz

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

